

Literatura.

Řízení správní v Rakousku. Řízení správní nebylo ani v Rakousku ani v Uhrách jednotně upraveno; byly upravovány jen jednotlivé otázky a to ani ne pro celý obor správy, nýbrž jen pro některé její části (na př. řízení opravné). Tím se vysvětluje, že i literatura o řízení správním jako samostatném předmětu není značná. V Rakousku to byla cenná práce Teznerova: *Handbuch des österr. Administrativverfahrens 1896*, která však jest již dávno rozebrána a nad to leckde příliš generalisuje.

Velikou zásluhu o úpravu řízení správního má rakouský správní soud, který za své 40leté činnosti, obíraje se o § 6. svojí praxí stanovil hlavní zásady řízení správního. Na základě této rozsáhlé judikatury vydala pak komise pro reformu správy z péra Schwartzenauova návrh nařízení o zásadách řízení před politickými úřady. Vedle toho pak Tezner judikaturu tu zpracoval ve spise: *Das österr. Administrativverfahren 1922* (2. vydání 1925).

Obě dvě tyto práce byly základem správní reformy rakouské. Jako část sanace Rakouska byly vydány dne 21. VII. 1925 4 zákony, totiž zákon o všeobecném správním řízení, zákon o trestním právu správním, zákon o správní exekuci a uvozovací zákon k těmto třem zákonům. Doplňkem k nim jest zákon o ulehčení správě (*Verwaltungsentlastungsgesetz*) z téhož dne, kterým zákony správní byly v různých oborech správy podstatně zjednodušeny. Tato velká práce zákonodárná, na níž Rakousko může být právem hrdé, jest nyní vydána v těchto publikacích:

1. Dr. Egbert Mannlicher a Dr. Emerich Coreth: *Die Gesetze zur Vereinfachung der Verwaltung*, (str. 744, nákladem Státní tiskárny ve Vídni 1926; sešit 228 příručního vydání rak. zákonů a nařízení).

Jest to důkladné, takřka oficiální vydání zákonů o reformě řízení správního s důvodovou správou a uvedením všech příslušných zákonů a nařízení.

2. Dr. Ludvík Adamovich: *Österreichisches Verwaltungsverfahren*, Vídeň 1926 (svazek 15. sbírky *Juristische Taschenbücher für die Praxis und zum Studium an technischen und verwandten Hochschulen*, str. 210).

I naše republika vzala si za úkol řízení správní reformovati. Poprvé v souvislosti se zřízením župním, kde správní věci u politických úřadů měly být vyhrazeny jurisdikčním senátům okresním a župním a řízení před nimi mělo být upraveno zvláštním zákonem (sr. § 43. zák. z 9. IX. 1920 ai 158).

K tomu dosud nedošlo, naopak zákonem restriktivním ze dne 22. XII. 1924 č. 286 byl úkol rozšířen tím, že v § 2. čís. 2. stanoveno, že řízení správní má být zjednodušeno a jednotně upraveno a že zákon o jednotné úpravě správního řízení má být předložen do 31. XII. 1925 po případě za pomoci zvláštní komise, složené z úředních i mimoúředních znalcův. Dosud ani komise nebyla zřízena, tím méně osnova zákona předložena, jakkoli v ministerstvu vnitra byly asi již vykonány některé přípravy, jak z různých článkův ve *Věstníku min. vnitra 1924 a 1925* uveřejněných lze souditi. Zdržení patrně nastalo jednak vleklým projednáváním osnovy státně-zaměstnanecké, jednak tím, že organizace politické správy ve formě župního zřízení v celé republice naráží stále na veliké obtíže — na škodu úspěšného rozvinutí celé správy. Kodifikace správního řízení jest problémem velmi nesnadným a snad by bylo úspěšnějším k provedení jejímu zřídit napřed menší komisi z málo odborníků se skládající (univ. profesorů, zástupců Nejv. spr. soudu a referentů v min. vnitra), již by bylo uloženo jaksi jako v subkomitétu prvý návrh kodifikace řízení správního připravit. Vzorem by tu mohla být komise v ministerstvu spravedlnosti zřízená, již uloženo vypracovati návrh kodifikace trestního práva. Vypracovaný návrh by byl uveřejněn a byl by podkladem pro konečnou osnovu úpravy řízení správního.

Že při kodifikaci naší budou zákony rakouské velmi cennou příručkou,

podává se již jednak z jednotnosti práva předpřevratového v zemích českých a Rakousku, jednak z toho, že nejsou ani mezi právem rakouským a uherským co do řízení správního větší zásadní různosti.

Jaké principy úpravy při reformě řízení správního nutno nejprve rozřešiti, naznačíme jindy. L.

Dr. Jozef Trčka: **Daň důchodková u rolníkův na Slovensku.** Str. 80.

Nákladem Vydavatelského družstva v Bratislavě. Cena neudána.

Kniha obsahuje stručné poučení o dani důchodkové, o podávání fassí, apelací a jiných daňových žádostí, zejména se zřetelem k rolníkům. Na konci jsou uvedeny příklady fassí a berních podání. Svému účelu dobře vyhovuje. L.

Dr. Edvard Švenda: **Príručka poistenia pre prípad nemoci, invalidity a staroby so zvláštnym zreteľom na Slovensko a Podkarpatskú Rus.** (Zákon zo dňa 9. X. 1924, čís. 221 Sb. z. a n.)

Nákladem Vydavatelského družstva v Bratislavě. Str. 210. Cena neudána.

Mohutné dílo sociálního pojištění (zákon čís. 221/24) nabude účinnosti dnem 1. VII. 1926. Veliký význam zákona přináší sebou, že se stal předmětem poměrně značné literatury. Knižka Švendova usiluje bez vědeckých aspirací pouze materií zákona systematicky podat a na korespondující místa zákona ukázati. Pozornosti zasluhuje stručné, ale přiléhavé vylíčení sociálního pojištění na Slovensku a Podkarpatské Rusi a činnosti Zemské úřadovny pro pojišťování robotníků. Kniha jest pro prvou potřebu dobrou informační pomůckou. L.

J. Vencálek: **Finanční Universum.**

Když byl v Bratislavě r. 1921 zahájen cvičný kurs pro důchodkovou kontrolu a finanční stráž, bylo třeba opatřiti pro posluchače výklad předpisů na Slovensku platných o daních nepřímých a monopolech. Úkolu toho se podjal referent těchto oborů v generál. fin. ředitelství v Bratislavě ministerský rada Vencálek a vydal několik sešitů, v nichž každém jest jistý obor abecedně sestaven dle hesel co do důležitosti odstupňovaných. Tak umožněno jest ihned se o příslušných otázkách informovati. Jednotlivé sešity skládají se z volných listů, aby bylo lze pozdější změny lehce nahražovati.

1. díl obsahuje předpisy o finanční stráži, 2. díl o dani z líhu, 3. o trestním právu důchodkovém, 4. o dani z cukru, 5. o dani z masa, dani nápojové, zvláštní dani z vína v lahvích, potravní dani na čáře, 6. díl vylučuje výrobu cukru, líhu, nerostných olejův a piva (technologie), 7. jedná o monopolech a regálech. Vedle toho byl vydán 1 sešit doplňků k prvním 3 dílům.

Výklady jsou u jednotlivých hesel vzhledem k potřebě finanční stráže, jako výkonného personálu, podány velmi podrobně a přihlíženo tedy i k prov. nařízením a výnosům. Pozdější sešity podávají již také jakýsi návod k soustavnému studiu dotčených zákonů berních; proto bylo by si snad přáti, aby citace pramenů byla v jednotlivých otázkách podrobnější a speciálnější (zákon, nařízení, výnosy). Velmi zdařilý jest zejména sešit 7. Za nynějšího nedostatku překladů berních předpisův uherských jest finanční universum spolehlivým vodítkem po uvedených daních nepřímých a možno je jako vademecum plně doporučiti a autoru přáti, aby mohl sbírku svoji v brzku dokončiti. L.

Daňové a bilanční revue č. 3 obsahuje článek min. rady Aug. Frány o daňových výhodách § 85. z. o. d. s. u výdělkových a hosp. společenstev ve světle judikatury. Ve článku tomto autor objasňuje pojem zájmových styků a vysvětluje na příkladech, jež se staly předmětem judikování N. spr. s., jaké opatrnosti třeba dbáti při stylisací stanov, aby neurčitost

její nebyla příčinou odpírání daňových výhod. Seznámiti se podrobněji s tímto článkem, je ve svrchovanému zájmu všech družstev. Dr. Karel Altmann pojednává velmi zajímavě o důležité národohospodářské otázce, jakou jest stabilizační bilance. Universitní profesor Dr. Funk ukončuje článek pro autonomní svazky zvláště poučný, pojednávající o finančním hospodářství obcí. Pro široké kruhy poplatnictva jest velmi aktuálním článek dr. L. o způsobu zjišťování poplatného příjmu revizní komisí s hlediska judikatury. Pro majitele předválečných rent je velké praktické ceny článek dr. S. o převzetí předválečných rent v judikatuře N. spr. s. Přehled zákonů, nejdůležitějších vnesení min. financí a nejnovější judikatury N. spr. s. ukončuje bohatou materii, již č. 3. tohoto časopisu zpracovalo. Zvláště upozorňujeme na vynesení min. financí o dodatečné nápravě, schválené účetní závěrky při zvláštní dani výdělkové.

Verwaltungsreform. Veröffentlichungen des deutschen Hauptverbandes der Industrie, Teplitz-Schönau 1925. Str. 139.

Z poměrně značného počtu různých návrhů na reformu správy vysoko nad průměr vyniká uvedená kniha tím, že psána jest od úředníka, který správu veřejnou z praxe výborně ovládá a který ve své úřední činnosti neviděl před sebou jen kusy a akty, nýbrž za nimi i bystrý tok skutečného života, který pak dovedl námahy praxe s úspěchy jejími v životě dobře srovnávati a který na základě toho mohl velmi cenné pokyny pro reformu správy poskytnouti. Kniha jest velmi instruktivní, na konkrétních příkladech ukazuje běžnou praxi úřední (sr. na př. str. 42 sq), řízení úřední (sr. str. 55 sq o živnostenských provozovnách), postavení advokátů ve správě (str. 78 sq). Konkrétní reformní návrhy jsou na str. 95 sq. Ministerstva buďtež zásadně orgánem správu kontrolujícím a ne přímo (až na určité výminky) provádějícím. Prvé instance politických úřadův buďtež jako nejdůležitější úřad řádně vybaveny a nebuďtež zbytečnou prací přetěžovány, ale ani na vážnosti snižovány přímým zasahováním instance vyšší. Co se týká činnosti samé, tak zv. státní policie nechť přísluší přednostovi úřadu pod jeho zodpovědností; ostatní činnost úřadu ať hospodářská ať soudní buď svěřena s a mostatným referátům. Ve věcech volného uvažování má referent používatí spolupůsobení laikův, nikoli však tam, kde jde o spory veřejnoprávní (rekursy). Zajímavý jsou návrhy na vybudování správního soudnictví u úřadů správních, návrhy na automatické vyřízení věcí při liknavosti úředníkově: str. 119. a návrhy o řízení správním a o vzdělání správního úřednictva a mnohé z těchto podnětů trefují přímo do živého a budou jistě při každé reformě správy a řízení uvažovány. L.

Spolek československých železničních právníků vydává »Časopis pro železniční právo a politiku«, jehož přílohou jest sbírka soudních rozhodnutí nejvyšších stolic, pokud se týkají železnic. Právě jest dokončen druhý svazek této sbírky, ve které jsou zahrnuta veškerá rozhodnutí, vydaná nejvyšším soudem, jakož i nálezy Nejvyššího správního soudu v roce 1922. V této sbírce jest téměř 200 rozhodnutí. Brožovaný svazek, k němuž jest připojen zevrubný rejstřík, obsahující chronologický přehled rozhodnutí, věcný ukazovatel a chronologický přehled předpisů z rozhodnutí dotčených, lze obdržeti za 40.— Kč u knihtiskárny Vsetečka a spol., Kr. Vnohradý, Puchmajerova číslo 35.

Z advokátskej komory.

V konkrétnom prípade vyskytlo sa, že advokát v styku so súdom meno obce v inom znení vpísal do adresy, než súd. — Išlo o sídlo okresného súdu. Súd advokáta oznámil disciplinárne, avšak tento vysvetľoval vec, že sa to stalo z nedopatrenia.

Komora toto vysvetlenie prijala, ale súčasne advokátovi, ktorý nechcel chápať, čo je to to úradné pomenovanie obce, dala poučenie, že advokát povinný je súdu tak označiť meno obce, ako ho označuje sám súd.